

Protokoll

Ämne: Rådet för filmarvsfrågor - Rådsmöte 1/2017
Datum och tid: 2017-05-11, 9.30–11.30
Plats: Styrelserummet, Filmhuset

Närvarande: Ordinarie:
Stefan Baron (Film- & tv-producenterna)
Maria Bolme (Teaterförbundet)
Lena Essling (Moderna Museet)
Tommy Gustafsson (Filmvetenskaplig representant) (fr.o.m. 5 §)
Göran Konstenius (Kungliga Biblioteket)
Rolf Källman (Riksarkivet)
Susin Lindblom (Dramatikerförbundet)
Anna-Karin Larsson (Filmform)
Thomas Nilsson (Sveriges Television) (fr.o.m. 5 §)
Göran Hugo Olsson (Oberoende Filmares Förbund)
Göran du Rées (Sveriges Filmregissörer)

Samt:
Mathias Rosengren, adjungerad chefsrepresentant
Jonas Vilhelmsson, protokollförare

Frånvarande: -

Datum: 2017-05-17

Rådet för filmarvsfrågor

§ 1 Ordförande öppnar mötet

Ordförande Susin Lindblom förklarade mötet öppnat och noterade att Thomas Nilsson och Tommy Gustafsson kommer kl. 10. Samtliga närvarande presenterade sig.

§ 2 Fastställande av dagordning

Material: Dagordning

Beslut:

- Dagordningen godkändes med den ändring att § 7 flyttades och utgjorde istället § 5 i dagordningen. Därefter följande dagordningspunkter försköts ett steg.

§ 3 Val av justerare

Beslut:

- Anna-Karin Larsson utsågs att justera dagens protokoll.

§ 4 Rapport om studiebesök på Filminstitutet och i Rotebro 30 mars 2017

Ordföranden tackade för ett mycket givande studiebesök i Rotebro. Maria Bolme menade att politiker borde bjudas in till en liknande dag för att skapa förståelse för hur stort och viktigt arbetet med filmarvet är. De ledamöter som inte hade möjlighet att närvara på studiebesöket i Rotebro erbjöds en ny chans men i mindre omfattning motsvarande den introduktion till filmarvsområdet den ordföranden fått inför studiebesöket.

§ 5 **Juridiska lösningar för tillgängliggörande – hur kan en avtalslicens användas på filmarvsområdet**

Lars Grönkvist chefsjurist på Copyswede inbjuden för att redogöra generellt om avtalslicenser. Två exempel lyftes fram, SVT:s licens med Copyswede angående öppet arkiv, samt KB:s numera avslutade pilotlicens, en avtalslicens avseende AV-verk som används i forskning. Thomas Nilsson såg mycket positivt på KB-piloten, då det märkts en ökning i antalet forskare som kontaktar SVT för att få tag i material när det inte längre går via KB. Lars Grönkvist menade att det ser ut att bli en fortsättning på piloten men framhöll att det har betydelse om forskarna driver på frågan.

Ordföranden menade att det är avgörande att driva på för filmarvets tillgänglighet och där är avtalslicenser en bra lösning, de ger båda parter rätt att hävda sina villkor. Göran Konstenius menade att filmarvet inte får bli en fråga endast för juridiken, i första hand måste det ses till det kulturella intresset. Ordföranden frågade om rådet kunde enas om att skicka ett önskemål till Filminstitutet att utreda möjligheterna till en avtalslicens på området. Diskussion följde. Göran Hugo Olsson menade att övriga frågor riskerar att sjunka i angelägenhetsgrad om avtalslicenser tas upp. Thomas Nilsson ansåg att frågan om avtalslicens inte hindrar övriga diskussioner. Mathias Rosengren påpekade att avtalslicens inte är akut i dagsläget, frågan är beroende av hur digitaliseringen kommer att se ut i framtiden och hur tillgängliggörandet ska ske. Maria Bolme menade att avtalslicensen är en funktion men att det huvudsakliga är att styrelsen får en bild av hur situationen ser ut idag, att exempelvis forskare inte har tillgång till av-material i tillräcklig utsträckning.

§ 6 **Finansiering av filmarvet**

Mathias Rosengren presenterade budgeten för filmarvet och pekade på att finansieringen av filmarvet är dimensionerad för analog verksamhet. All digital verksamhet tillkommer utan att det analoga minskar i motsvarande omfattning. Pengarna räcker inte för analogt och digitalt arkiv, samt digitalisering av det analoga. Det digitala filmarvet och digitaliseringen är

två helt nya, separata grenar vars permanenta finansiering är en avgörande fråga. Förhoppningar finns om fortsatt årlig förstärkning likt de 2,5 miljoner som tillfördes i höstas.

Thomas Nilsson berättade att SVT för egen del gjorde en bedömning att digitalisering inte kunde bekostas med TV-avgiften, varför det istället blev en EU-lösning. Thomas Nilsson framhöll vikten av att ta ett större grepp kring finansieringen. Mathias Rosengren meddelade att det inte finns en uppskattad totalsumma för att digitalisera och tillgängliggöra allt material som Filminstitutet har och menade att det troligtvis behövs ett gemensamt grepp kring frågorna tillsammans med KB och SVT.

Mathias Rosengren förklarade att frågorna återkommande diskuteras mellan de europeiska filmarkiven men att skillnaderna mellan olika länder är stora vad avser förutsättningar och behov. Maria Bolme menade att den huvudsakliga frågan är att det behövs mer pengar, och då måste Filminstitutet på en basal nivå få politiken att förstå vad filmavvet är. Göran Konstenius framhöll att detta utöver Kulturdepartementet även gäller Utbildningsdepartementet. Göran Du Rées menade att det är det som digitaliserats som det forskas kring, varför avtalslicenser så som KB:s pilot borde vara en självklarhet. Exempelvis finns mängder av material från dokumentärfilmare som inte digitaliserats eller omhändertats på rätt sätt. Göran Konstenius framhöll att innehållet måste vara i fokus trots att formaten ändras, en viktig fråga är hur insamling sker utan dubbelarbete. Anna-Karin Larsson menade att rådet bör belysa den kulturella mångfalden i begreppet värdefull film och att verkshöjden bör vara en parameter.

§ 7 **Diskussion om insamling av film**

Göran Konstenius beskrev KB:s uppdrag avseende pliktleveranser och hur pliktleveranser av biografiffilm föll bort vid övergången till digitala biografier. I dagsläget vill KB att biografifilmen ska omfattas av bestämmelser om pliktexemplar. Samarbetet med Filminstitutet måste utvecklas, och det är viktigt att kunna visa på kostnadseffektivitet. Göran Konstenius framhöll att hela den rörliga bilden måste lyftas. Idag ska alla som omfattas av automatiskt grundlagsskydd inkomma med pliktexemplar, där ingår AV-material. Medvetenheten kring detta bland producenter av e-material är dock låg. Mathias Rosengren menade att samarbete med KB är väldigt relevant för Filminstitutet. På styrelsens strategidagar i juni ska

Mathias Rosengren föredra för styrelsen det komplexa i att separera film från rörliga bilder och hur gränserna alltmer suddas ut. Fönsterneutraliteten i det sista filmavtalet förändrade Filminstitutets syn på vad film är. Samhällets digitalisering har förändrat insamlandet och en strategi för detta har saknats. Utöver biograffilm får Filminstitutet säkerhetsmaterial som lämnas i samband med stödgivning. Filminstitutet vill gärna ha synpunkter från rådet på förhållningssätt inför framtiden. Göran Konstenius menade att Filminstitutet måste satsa på långsiktigt bevarande av materialet genom lagring och katalogisering. Göran Du Rées menade att insamlandet måste ses ur perspektivet att skapa arkiv för källmaterial, inte enbart rörligt material. En tanke är att skriva en gemensam debattartikel för att påverka politiken på området.

Thomas Nilsson menade att det är strukturellt svårt att göra avgränsning av ansvarsområden för olika aktörer, samverkan är därför nödvändigt. Göran Hugo Olsson frågade varför Filminstitutet ska ägna sig åt insamling då det framstår som en dubbeluppgift när KB samlar in rörlig bild, det kommer att märkas när beskrivningen av film förändras. Göran Konstenius menade att det rör sig om olika typer av insamlande; SVT saknar bevarandeuppdrag, för Filminstitutet handlar det om depositioner och för KB handlar det om pliktexemplar.

§ 8 **Formerna för inspel från rådet till styrelsen samt sammanfattning av dagens diskussioner**

Mathias Rosengren beskrev hur rådets inspel till styrelsen ser ut, dels genom chefsrepresentantens medverkan vid rådsmötet, dels genom att protokoll från mötena går till styrelsen och att det till protokollet går att bilägga dokument. Ordföranden påpekade att det finns en vilja till samarbete på området, och önskade att rådet får ytterligare konkretion över vilka frågor rådet ska tycka till om. Göran Konstenius instämde och tillade att den departementsöverskridande biten är lika viktig. Ordföranden framhöll att ledamöterna bör ta med denna debatt och diskussion till sina egna organisationer. Göran Hugo Olsson trodde inte att rådet kan enas om ett budskap till styrelsen, det är t.ex. OFF:s ståndpunkt att tillgängliggörandet är lika viktigt som bevarandet. Maria Bolme uttryckte att kultur inte är en mjuk fråga. Bevarande, insamlande, tillgängliggörande och rättigheter är lika viktiga. Mathias Rosengren framhöll att tillgängliggörandet är slutprodukten, det finns inget egenvärde i bevarandet. Thomas Nilsson framhöll att det formulerats en viktig fråga

för den nya styrelsen i ”Vad är film?” ur ett kulturarvsperspektiv. I och med att egenintressena från filmavtalet inte längre styr hade det varit intressant att få ett förslag på definition från styrelsen att diskutera utifrån filmarvsperspektivet, genom remittering till rådet.

Beslut:

- Rådet önskar ett förslag på definition av begreppet ”film” från styrelsen för framtida diskussion i rådet.

§ 9 Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades.

§ 10 Nästa möte

Behovet av ett inofficiellt möte i september diskuterades. Syftet med ett sådant möte ska vara att definiera sig och att beskriva uppdrag och hinder etc., samt att föra tillbaka rådsfrågorna till respektive organisation.

Beslut:

- att rådet ska ha ett inofficiellt möte i september

§ 11 Mötet avslutas

Ordförande Susin Lindblom förklarade därefter mötet avslutat.

Vid protokollet

Justeras

Jonas Vilhelmsson

Anna-Karin Larsson